

วจนกรรณการบอกข่าวร้ายของนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียน ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ : การศึกษาตามแนว วจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา

พรหมพนัส พวงลำเจียก^{1*} สุนทรี โชติดิлок² และ กรรณภา บุญพิสุทธิศิลป์³

บทคัดย่อ

^{1 2 3} คณะอักษรศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประเทศไทย

¹ phuanglamjeiak_p@sikpakorn.edu

² SuntareeChotidilok29@gmail.com

³ napha81@tu.ac.th

*ผู้รับผิดชอบหลัก

บทความวิจัย

รับบทความ: 8 กรกฎาคม 2567

แก้ไขบทความ: 26 สิงหาคม 2567

ตอบรับ: 2 กันยายน 2567

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวจนกรรณการบอกข่าวร้ายของนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยอันตรภาษาและกิจการต่างประเทศตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา เพื่อนำผลวิจัยมาอธิบายเรื่องการถ่ายโอนทางวจนปฏิบัติศาสตร์ โดยใช้เครื่องมือเป็นสถานการณ์สมมติที่เป็นบทบาทการสนทนาสั้น ๆ ซึ่งยังไม่สมบูรณ์และให้กลุ่มตัวอย่างเติมข้อความบทสนทนาให้สมบูรณ์ เรียกว่า Discourse Completion Test (DCT) และศึกษาลักษณะการใช้ภาษาของกลุ่มนักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศว่าได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ คือ ภาษาเกาหลีอย่างไร ผลการวิจัยพบว่ากลวิธีการบอกข่าวร้ายของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ และนักศึกษาเกาหลีที่ใช้ภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่ มีลักษณะการใช้ภาษาที่คล้ายคลึงกัน คือ ใช้ทั้งกลวิธีตรง กลวิธีอ้อม และใช้ทั้งกลวิธีตรงและอ้อมร่วมกัน แต่มีความแตกต่างกันในรายละเอียดการใช้คำ รวมถึงมีเหตุผลการเลือกแสดงวจนกรรณและไม่แสดงวจนกรรณที่แตกต่างกัน อันเกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนเชิงวจนปฏิบัติศาสตร์จากภาษาแม่ของนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ โดยแบ่งออกเป็นการถ่ายโอนเชิงภาษาศาสตร์ และการถ่ายโอนเชิงสังคมศาสตร์

คำสำคัญ วจนกรรณ ข่าวร้าย วจนปฏิบัติศาสตร์

SPEECH ACT OF TELLING BAD NEWS BY KOREAN LEARNERS OF THAI: AN INTERLANGUAGE PRAGMATICS STUDY

Phromphanas Phuanglamjeiak^{1*}, Suntaree Chotidilok², and Kornapha Boonphisudsilp³

Abstract

The purpose of this research is to study the speech act of delivering bad news by Korean students studying Thai as a foreign language at Hankuk University, Language and Foreign Affairs, within the framework of interlanguage pragmatics. The aim is to explain pragmatics transfer. The research employs Discourse Completion Tests (DCTs), which are short, incomplete role-play scenarios that require participants to complete the dialogues. The study examines how the language use of Korean learners of Thai is influenced by their native language. The findings reveal that both Thai students, whose native language is Thai, and Korean students, whose native language is Korean, exhibit similar patterns in delivering bad news, employing direct strategies, indirect strategies, and combinations of both. However, there are differences in lexical choices as well as in the reasons for choosing to express or avoid certain pragmatic acts. These differences are related to pragmatic transfer from the students' native language when using Thai as a foreign language. The transfer is categorized into linguistic transfer and socio-cultural transfer.

Keywords: speech act, bad news, pragmatics

^{1 2 3}Faculty of Arts

Silpakorn University

Thailand

¹ phuanglamjeiak_p@silpakorn.edu

² suntareechotidilok29@gmail.com

³ napha81@tu.ac.th

*Correspondence

Research Article

Received: 8 July 2024

Revised: 26 August 2024

Accepted: 2 September 2024

1. ที่มาและความสำคัญ

วัจนปฏิบัติศาสตร์มีความสำคัญในการศึกษาภาษาโดยไม่เพียงแต่ศึกษา ลักษณะทางไวยากรณ์เท่านั้น ยังศึกษาเจตนาของผู้ส่งสารด้วย ในภาษาใดภาษาหนึ่ง การใช้ภาษาสื่อสารด้วยถ้อยคำหรือประโยคใดประโยคหนึ่งอาจไม่ตรงตามเจตนาของผู้ส่งสารได้ ดังเช่นที่ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2555, น. 9) กล่าวว่าในปัจจุบันผู้ใช้ภาษาแตกต่างกันจึงสามารถติดต่อสื่อสารกันเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ได้ ทำให้เกิดการสัมผัสภาษาซึ่งกันและกัน อีกทั้งในปัจจุบันประเทศเกาหลีมีการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยฮันกุกภาษาและกิจการต่างประเทศ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวัจนกรรมการบอกข่าวร้ายที่พบในชีวิตประจำวัน โดยพเทเชค และ อีเบอฮาร์ดท์ (Ptacek & Eberhardt, อ้างถึงใน จิตชนูญา บุญนันท์ และ ปรางทิพย์ ฉายพุทธ, 2555, น. 8) ได้ให้ความหมายของข่าวร้ายว่า หมายถึง ข้อมูล ที่ทำให้การรับรู้ พฤติกรรม หรืออารมณ์ของบุคคลบกพร่องหลังจากทราบข้อมูลนั้น

จากความหมายของข่าวร้ายข้างต้น ทำให้การบอกข่าวร้ายไม่เหมือนกับการบอกเล่าเรื่องราวทั่วไป ผู้บอกข่าวร้ายต้องคำนึงถึงผลกระทบต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรม เกี่ยวกับมารยาทหรือหน้าของผู้พูดและผู้ฟัง สถานภาพและอายุของกลุ่มสนทนา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความรู้สึกและความเป็น ส่วนตัวของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วย ทำให้การบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบเป็น การปฏิสัมพันธ์ที่ค่อนข้างยากในความรู้สึกของผู้พูด เพราะการบอกข่าวร้ายนั้นส่ง ผลกระทบต่อความรู้สึกและอารมณ์ของผู้ฟัง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการสื่อสารเพื่อบอก ข่าวร้ายระหว่างนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศกับ นักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดต่อกัน และส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่ วัจนปฏิบัติศาสตร์ อंतरภาษา แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีวัจนกรรม และแนวคิดเรื่องความสุภาพในภาษาดังต่อไปนี้

2.1 วัจนปฏิบัติศาสตร์อंतरภาษา

วัจนปฏิบัติศาสตร์อंतरภาษา (Interlanguage Pragmatics: ILP) เป็นการศึกษาแง่มุมอंतरภาษาซึ่งหมายถึงขั้นที่อยู่ระหว่างกลางของภาษาแม่กับภาษาที่สองหรือภาษาเป้าหมาย โดยอาศัยมุมมองทางวัจนปฏิบัติศาสตร์มาศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างภาษาแม่กับภาษาที่สองของผู้เรียน มาร์ติน พิตซ์ และโจแอนน์ เนฟฟ์-แวน อาร์เทเซเลอร์ (Pütz & Neff-van Aertselaer, 2008) กล่าวว่าไว้ในช่วงแรกการศึกษาวัจนปฏิบัติศาสตร์นั้นศึกษา 1 ภาษา 1 วัฒนธรรมตามลักษณะการใช้ภาษาทั้งทางวิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ จิตวิทยาและสังคมศาสตร์ แล้วแผ่ขยายเป็นการศึกษาหลายภาษา (multilingual) ที่ผู้ใช้ภาษาแต่ละภาษานั้นมีความแตกต่างกันในด้านเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา วัฒนธรรมและชนชั้นทางสังคม ดังนั้นในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ก็ได้เกิดการข้ามวัฒนธรรม (Cross Culture) มากขึ้นเพราะผู้ใช้ภาษาที่มีภาษาแม่และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันนั้นสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังมีการนำไวยากรณ์ในภาษาแม่มาใช้ในภาษาอื่น ๆ ทำให้ภาษาเกิดความหลากหลายและเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการนำเสนอตัวตนของผู้พูดที่ไม่ใช่แค่ระดับวัฒนธรรมแต่เป็นการนำเสนอถึงระดับค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมของผู้พูดด้วย

จากการศึกษาลักษณะการใช้ภาษาของผู้พูดภาษาที่สองพบว่า ผู้พูดภาษาที่สองนั้นมีความสามารถในการเข้าใจและใช้ภาษาเหมือนกับเจ้าของภาษาได้แต่ก็ยังมิข้อจำกัด ดังเช่นที่ เอส. ทาคาฮาชิ และ ดูฟอน (Takahashi & DuFon, 1989, as cited in Kasper & Schmidt, 1996) ได้ศึกษา Request realization by Japanese learners

of English พบว่าผู้เรียนภาษาอังกฤษชาวญี่ปุ่นเปลี่ยนจากการใช้คำขอร้องโดยอ้อมมาเป็นการขอร้องโดยตรงเพราะชาวอังกฤษมีทัศนคติว่าการขอร้องโดยตรงเป็นมารยาทที่ดี แต่ในบางครั้งก็ยังไม่เป็นธรรมชาติเหมือนกับเจ้าของภาษาเพราะเลือกใช้คำที่ถูกไวยากรณ์แต่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์จริง นอกจากนี้ยังพบว่านอกจากความสามารถด้านการใช้ภาษาแล้ว ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ระยะเวลาการอาศัยอยู่ที่สังคมวัฒนธรรมของภาษาที่สองและเพศด้วย จึงกล่าวได้ว่า วัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาเป็นการศึกษาความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ และผลิตภาษาที่สองเพื่อสื่อสารของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (NNSs) หรือที่เรียกว่า วัจนปฏิบัติศาสตร์ภาษาระหว่างกลาง รวมถึงศึกษาอิทธิพลของภาษาและวัฒนธรรมแม่ต่อการผลิตและการเข้าใจการใช้ภาษาดังกล่าว

จากลักษณะดังที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษามีผลต่อการแสดงวัจนกรรมต่าง ๆ ถึงแม้ว่าจะใช้ภาษาที่ไม่ใช่ภาษาแม่ซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกับเจ้าของภาษา เช่น ชาวญี่ปุ่นขอร้องโดยตรงตามวัฒนธรรมของชาวอังกฤษเพราะใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่สองในการสื่อสารแต่ก็ยังมีแตกต่างจากเจ้าของภาษาอยู่ดี ดังนั้นผู้วิจัยจะนำแนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษามาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกลวิธีการบอกข่าวร้ายของนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศกับนักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่โดยมุ่งเน้นศึกษาวิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีวัจนกรรม

จอห์น อาร์ ซีรัล (Searle, 1965 อ้างถึงใน ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555, น. 26-28) เสนอเงื่อนไขวัจนกรรมซึ่งมีลักษณะเป็นกฎประกอบสร้าง เรียกว่า felicity condition 4 ข้อ ได้แก่ 1. เงื่อนไขเนื้อความ 2. เงื่อนไขเบื้องต้น 3. เงื่อนไขความจริงใจ 4. เงื่อนไขจำเป็น เช่น ถ้อยคำที่จัดเป็นวัจนกรรมการขอบคุณ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้

1. เงื่อนไขเนื้อความ : การกระทำบางอย่างของผู้ฟังในอดีต
2. เงื่อนไขเบื้องต้น : การกระทำนั้นเป็นประโยชน์แก่ผู้พูดและผู้พูดก็เชื่อเช่นนั้น
3. เงื่อนไขความจริงใจ : ผู้พูดรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณและซาบซึ้งต่อการกระทำนั้น
4. เงื่อนไขจำเป็น : จัดเป็นถ้อยคำแสดงความรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณและซาบซึ้งงานวิจัยนี้จะนำแนวคิดเรื่องวัจนกรรมมาใช้เป็นกรอบการศึกษา โดยใช้เพื่อกำหนดขอบเขตสถานการณ์การบอกข่าวร้าย ดังนี้

1. เงื่อนไขเนื้อความ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วกระทบต่อความรู้สึก จิตใจของผู้ฟังในแง่ลบ
2. เงื่อนไขเบื้องต้น ผู้พูดเชื่อว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสร้างความเสียใจให้กับผู้ฟังและผู้ฟังไม่ทราบมาก่อน
3. เงื่อนไขความจริงใจ ผู้พูดเชื่อว่าผู้ฟังควรจะทราบถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
4. เงื่อนไขจำเป็น ผู้พูดพยายามที่จะสื่อสาร

2.3 แนวคิดเรื่องความสุภาพในภาษา

กลวิธีความสุภาพตามแนวคิดของ บราวน์ และเลวิลสัน (Brown & Levinson, 1987, อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555, น. 92-95) มีทั้งหมด 4 กลวิธี ได้แก่

- 1) การกล่าวตรงไปตรงมา (Bold on record) มักใช้กับสถานการณ์ที่เร่งด่วนหรือเสี่ยงต่อการคุกคามหน้าน้อย เช่น การให้แนะนำต่อผู้ฟังและผู้พูดไม่ต้องเสียสละตนเองมากนักหรือในสถานการณ์ที่ผู้พูดมีสถานะภาพสูงกว่าผู้ฟัง เป็นต้น
- 2) การใช้ความสุภาพด้านบวก (Positive politeness) คือ การใช้ถ้อยคำที่แสดงว่าผู้พูดคำนึงถึงหน้าด้านบวกของผู้ฟัง เช่น ใช้คำสรรพนาม “พวกเรา” เพื่อแสดงว่าผู้พูดและผู้ฟังเป็นกลุ่มเดียวกัน

3) การใช้ความสุภาพด้านลบ (Negative politeness) คือ การใช้ถ้อยคำที่แสดงว่าผู้พูดคำนึงถึงหน้าด้านลบของผู้ฟัง เช่น การใช้ประโยคคำถามในการขอร้องเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ฟังเลือกที่จะทำหรือไม่ทำตามคำขอของผู้พูดก็ได้

4) การกล่าวอ้อม (Off record) คือ การใช้ถ้อยคำที่ผู้ฟังสามารถตีความได้หลายอย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ฟังเลือกที่จะตีความถ้อยคำของผู้พูดให้ต่างจากเจตนาที่แท้จริงของผู้พูดได้ เช่น เมื่อผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังปิดเครื่องปรับอากาศให้ผู้พูดอาจพูดขึ้นว่า “หนาวจัง” ซึ่งตามรูปภาษาเป็นเพียงการบอกเล่า เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ฟังเลือกที่จะตีความว่าผู้พูดต้องการขอร้องให้ผู้ฟังช่วยปิดเครื่องปรับอากาศหรือเพียงต้องการบอกเล่า ซึ่งการปฏิเสธนี้จะไม่เป็นการคุกคามผู้พูดเนื่องจากผู้พูดไม่ได้ขอร้องผู้ฟังอย่างชัดเจน

3. วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลวจนกรรมที่ใช้บอกข่าวร้ายตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ อันตรภาษา โดยแจกแบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ (Google Forms) ให้ นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ นักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่และผู้พูดภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่และไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ จำนวนกลุ่มละ 40 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน เพื่อนำไปศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ โดยนักศึกษชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศต้องเรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอกหรือวิชาโทในมหาวิทยาลัยฮันุกุกภาษาและกิจการต่างประเทศ โดยศึกษาภาษาไทยเป็นระยะเวลา 1 ปีขึ้นไปและเคยมาศึกษาวิชาภาษาไทยที่สถานศึกษาในประเทศไทย อย่างน้อย 1 เดือน เนื่องจากผู้ที่เรียนภาษาที่สองมาแล้วไม่ต่ำกว่า 1 ปี จะอยู่ในขั้นที่เรียกว่า “Speech Emergence” ซึ่งเป็นระยะที่ผู้เรียนภาษาที่สองสามารถเข้าใจและสนทนาโดยใช้คำศัพท์ ไวยากรณ์ วลีและประโยคได้

อีกทั้งยังสามารถตอบคำถามทั่วไปได้อีกด้วย นอกจากนี้นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศต้องเคยอาศัยอยู่ในประเทศไทยมาแล้วอย่างน้อย 1 เดือน เนื่องจากต้องการให้นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษา โดยมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

3.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่ วัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา แนวคิดเกี่ยวกับ ทฤษฎีวัจนกรรม และแนวคิดเรื่องความสุภาพในภาษา

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ วิจัย ประกอบด้วย การเลือกวิธีการเก็บข้อมูล การสร้างแบบสอบถาม และการตรวจสอบ ความถูกต้องของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ใช้สถานการณ์ที่ถือว่าเป็นข่าวร้ายที่สามารถพบได้ในชีวิตประจำวัน ที่สัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมที่ต้องการศึกษา ได้แก่ ความเป็นส่วนตัวของผู้ฟัง สถานภาพ และความสนิทสนมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง อีกทั้งยังเป็นไปตามเงื่อนไข วัจนกรรมซึ่งมีกฎประกอบสร้าง 4 ข้อ คือ เงื่อนไขเนื้อความ เงื่อนไขเบื้องต้น เงื่อนไข ความจริงใจ และเงื่อนไขจำเป็น

การบอกเล่าข่าวร้าย ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. เงื่อนไขเนื้อความ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วกระทบต่อความรู้สึก จิตใจของผู้ฟังในแง่ลบ
2. เงื่อนไขเบื้องต้น ผู้พูดเชื่อว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสร้างความเสียใจให้กับผู้ฟังและผู้ฟังไม่ทราบมาก่อน
3. เงื่อนไขความจริงใจ ผู้พูดเชื่อว่าผู้ฟังควรจะทราบถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
4. เงื่อนไขจำเป็น ผู้พูดพยายามที่จะสื่อสารข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ

จากเงื่อนไขวัจนกรรมและปัจจัยที่ต้องการศึกษาข้างต้น ทำให้ได้สถานการณ์ทั้งหมด 10 สถานการณ์ แบ่งออกเป็นสถานการณ์ทั่วไป 5 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่พบว่าของมีค่า เช่น รถยนต์ ไอแพด โน้ตบุ๊กของผู้ฟังถูกผู้อื่นทำให้เสียหาย และสถานการณ์ส่วนตัว 5 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่พบว่าสุนัขของอาจารย์ตาย แฟนของเพื่อนและรุ่นน้องนอกใจ โดยสถานการณ์ทั่วไปและสถานการณ์ส่วนตัวนั้นแบ่งสถานภาพระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังเป็นสามระดับ คือ ผู้ฟังที่มีสถานภาพสูงกว่า ได้แก่ อาจารย์ ผู้ฟังที่มีสถานภาพเท่ากัน ได้แก่ เพื่อน เพื่อนสนิท และผู้ฟังที่มีสถานภาพต่ำกว่า ได้แก่ รุ่นน้อง รุ่นน้องที่สนิทสนม

แต่ละสถานการณ์จะมีคำถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ 2 ข้อ คือ

1. ท่านจะสื่อสารอย่างไรในสถานการณ์นั้น
2. เพราะเหตุใดจึงทำเช่นนั้น

ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและวัจนปฏิบัติศาสตร์จำนวน 2 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของสถานการณ์ที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และมีการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาเกาหลีโดยอาจารย์ชาวไทยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาเกาหลีจำนวน 2 คน และอาจารย์ชาวเกาหลีจำนวน 1 คน

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามทฤษฎีวัจนกรรมและวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา ดังนี้

3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทฤษฎีวัจนกรรม

1) ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งคำตอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ คำตอบที่แสดงวัจนกรรมและคำตอบที่ไม่ใช่การแสดงวัจนกรรม เพื่อเปรียบเทียบลักษณะ การบอกข่าวร้ายของผู้พูด ทั้งนี้คำตอบหนึ่ง ๆ อาจมีการปรากฏร่วมของกลวิธีมากกว่า 1 กลวิธี หรือใช้กลวิธีเดียวกันมากกว่า 1 ถ้อยคำได้ ผู้วิจัยก็จะนำไปวิเคราะห์การปรากฏร่วมของกลวิธีที่นักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ และผู้พูดภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่และไม่สามารถพูดภาษาไทยได้

2) นับความถี่ของกลวิธีต่าง ๆ และคำนวณเป็นร้อยละ

3) เปรียบเทียบความถี่ของกลวิธีที่นักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ผู้พูดภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่และไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ และนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศเลือกใช้ในการบอกข่าวร้าย

4) วิเคราะห์สาเหตุที่ผู้พูดภาษาทั้ง 3 กลุ่มเลือกใช้กลวิธีทางภาษา โดยพิจารณาจากเหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุไว้ เพื่อชี้ให้เห็นปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังการใช้ภาษาของการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา

4. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5. สรุปและอภิปรายผล

4. ผลการวิจัย

4.1 การศึกษาเปรียบเทียบวจนกรรมการบอกข่าวร้ายของนักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศกับนักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

4.1.1 กลวิธีการบอกข่าวของนักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ

นักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศแสดงวจนกรรมต่าง ๆ เพื่อบอกข่าวร้าย โดยพบว่าการแสดงวจนกรรมโดยใช้กลวิธีเดียวและกลวิธีร่วม และการไม่แสดงวจนกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การแสดงวจนกรรม

1. กลวิธีตรง หมายถึง กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อบอกข่าวร้ายโดยตรง โดยความหมายของประโยคตรงกันกับรูปภาษาที่ปรากฏ ไม่ต้องตีความ มีเจตนาเพื่อบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ ไม่มีถ้อยคำหรือประโยคที่มีเจตนาอื่นปรากฏร่วม ได้แก่ การบอกเล่าโดยทั่วไป และการบอกเล่าโดยทั่วไปด้วยถ้อยคำเฉพาะกลุ่ม

ก. การบอกเล่าทั่วไป คือ ผู้พูดใช้ประโยคบอกเล่าตรงตามเจตนา ใช้ถ้อยคำที่ตรงตามความหมาย โดยใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อบอกเล่าข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ ดังตัวอย่าง

ผู้ฟังสถานภาพสูงกว่า : อาจารย์

สถานการณ์ที่ 1 รถยนต์ของอาจารย์ได้รับความเสียหาย

- (1) รถได้รับความเสียหายจากอุบัติเหตุและคนร้ายดูเหมือนจะหนีไป
- (2) รถอาจารย์ถูกชนครับ

สถานการณ์ที่ 6 สัตว์เลี้ยงของอาจารย์ตาย

- (3) หมามันตายไปแล้ว
- (4) เห็นสัตว์ตัวนั้นตายแล้วค่ะ

จากตัวอย่างจะพบว่าผู้พูดเลือกที่จะใช้กลวิธีการบอกเล่าโดยตรงเพื่อบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ ผู้พูดได้ให้เหตุผลว่า ข่าวร้ายที่เกิดขึ้นนั้นจำเป็นต้องให้ข้อมูลที่ผู้ฟังสมควรจะรู้ และผู้ฟังต้องเข้าใจได้ทันทีไม่ต้องตีความซับซ้อน เพื่อที่จะได้รับดำเนินการแก้ไขปัญหาต่อไป

ข. การบอกเล่าโดยทั่วไปด้วยถ้อยคำเฉพาะกลุ่ม

ผู้ฟังสถานภาพเท่ากันกับผู้พูด : เพื่อนและเพื่อนสนิท

สถานการณ์ที่ 3 ไอแพดของเพื่อนสนิทได้รับความเสียหาย

- (5) ภูเห็นคนที่ทำไอแพดของมึงหัก ตามมา

สถานการณ์ที่ 8 แฟนของเพื่อนสนิทนอกใจ

- (6) แฟนมึงแตกกับคนอื่น

ตัวอย่างที่พบว่าผู้พูดบอกข่าวร้ายด้วยกลวิธีบอกเล่า บอกเล่าเหตุการณ์ที่พบว่าไอแพดของผู้ฟังซึ่งเป็นเพื่อนสนิทได้รับความเสียหาย และในสถานการณ์ที่พบว่าแฟนของเพื่อนสนิทนอกใจ ด้วยสรรพนามที่ใช้เฉพาะในกลุ่มคนที่สนิทสนมกันในภาษาไทย เช่น กู มึง โดยให้เหตุผลว่าที่กล่าวกับเพื่อนโดยตรงเพราะเพื่อนเป็น ผู้พูดที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความสนิทสนมกันอย่างมาก จึงอยากให้เพื่อนซึ่งเป็นผู้ฟังทราบข่าวร้ายนี้โดยตรง และเลือกใช้คำสรรพนามแทนตนเองและผู้ฟังอย่างเป็นทางการเหมือนที่ใช้อยู่แล้วเป็นปกติในชีวิตประจำวัน

2. กลวิธีอ้อม

ก. การสั่ง หมายถึง วัจนกรรมที่ผู้พูดกำหนดให้ผู้ฟังต้องกระทำบางสิ่งบางอย่าง อาจมีคำที่แสดงทัศนภาวะคำสั่ง เช่น คำว่า ต้อง ดังตัวอย่าง

ผู้ฟังสถานภาพสูงกว่า : อาจารย์

สถานการณ์ที่ 1 รถยนต์ของอาจารย์ได้รับความเสียหาย

(7) หนูว่าอาจารย์ต้องมาดูรถยนต์ก่อนค่ะ

(8) อาจารย์ครับ ผมคิดว่า...อาจารย์ต้องมาที่นี่แล้วก็เช็ครถยนต์ของอาจารย์ครับ...

จากตัวอย่างข้างต้น นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศได้ใช้ถ้อยคำการสั่ง โดยปรากฏคำว่า “ต้อง...” เพื่อให้อาจารย์มาดูที่รถยนต์เพื่อส่งสัญญาณว่ามีความผิดปกติบางอย่างเกิดขึ้นและต้องการให้ผู้ฟังได้เห็นสภาพรถยนต์ที่เสียหาย

3. กลวิธีร่วม หมายถึง ผู้พูดใช้วัจนกรรมมากกว่า 1 วัจนกรรมในการบอกข่าวร้าย

ก. การถามและการบอกเล่า หมายถึง ผู้พูดได้ถามคำถามไปยังผู้ฟัง แต่ไม่ได้ต้องการคำตอบ ตามด้วยการบอกเล่าข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ ดังตัวอย่าง

ผู้ฟังมีสถานภาพเท่ากันกับผู้พูด : เพื่อนและเพื่อนสนิท

สถานการณ์ที่ 3 ไอแพดของเพื่อนสนิทได้รับความเสียหาย

(9) มึง มีคนทำให้ไอแพดมึงเสีย ทำยังไงดีวะ

สถานการณ์ที่ 8 แฟนของเพื่อนสนิทนอกใจ

(10) แฟนของคุณกำลังเดทกับคนอื่นอยู่ ไม่ทราบว่ารู้หรือเปล่า

ผู้พูดได้บอกเล่าเกี่ยวกับข่าวร้ายที่พบเห็นให้ผู้ฟังทราบ พร้อมทั้งตั้งคำถามที่ไม่ได้ต้องการคำตอบแต่ต้องการให้ผู้ฟังคิดถึงสถานการณ์ที่ผู้พูดพบเห็นด้วยตนเอง เนื่องจากผู้พูดต้องการหลีกเลี่ยงที่จะกล่าวข่าวร้ายที่พบเจอโดยตรงเพราะไม่อยากเป็นผู้ที่ทำร้ายความรู้สึกของผู้ฟัง และไม่ยากจนตัดสินใจว่าเป็นบุคคลที่ให้ความสนใจกับเรื่องของผู้อื่น รวมทั้งต้องการแสดงน้ำใจ

ในสถานการณ์ที่ 8 ตัวอย่างที่ (10) จะพบว่านักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศเรียกเพื่อนสนิทด้วยสรรพนามว่า คุณ และใช้ถ้อยคำอย่างเป็นทางการซึ่งอาจเกิดจากการแปลคำสรรพนามในภาษาเกาหลี

ข. การบอกเล่าและการแนะนำ หมายถึง ผู้พูดได้กล่าวบอกเล่าและให้คำแนะนำแก่ผู้ฟัง ดังตัวอย่าง

ผู้ฟังสถานภาพสูงกว่า : อาจารย์

สถานการณ์ที่ 1 รถยนต์ของอาจารย์ได้รับความเสียหาย

(11) รถของอาจารย์ได้รับความเสียหายจากคนแปลกหน้าครับ เพราะว่ายังไม่เห็นหน้าคนร้ายอย่างชัดเจน การแจ้งความน่าจะดีนะครับ

(12) รถของคุณได้รับความเสียหายจากการชน น่าจะต้องไปดูสักครั้งนะคะ

ค. การบอกเล่าและแสดงความรู้สึก หมายถึง ผู้พูดได้กล่าวบอกเล่าและใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึกเพื่อบอกข่าวร้ายที่เกิดขึ้นให้ผู้ฟังทราบ ดังตัวอย่าง

ผู้ฟังสถานภาพสูงกว่า : อาจารย์

สถานการณ์ที่ 6 สัตว์เลี้ยงของอาจารย์ตาย

(13) อาจารย์ครับ ผมคิดว่าเจอหมาแล้วแต่มันเสียชีวิตแล้ว ขอโทษ

(14) อาจารย์คะ ขอโทษแต่หนูดูว่าสุนัขเสียชีวิตแล้วค่ะ

ในสถานการณ์ที่ผู้พูดพบว่าสัตว์เลี้ยงที่อาจารย์ตามหาตายแล้วด้วยกลวิธีการบอกเล่า แต่ว่าไม่ใช่เพียงการบอกเล่าทั่วไปแต่มีการใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึกร่วมด้วย คือ การขอโทษที่จะต้องบอกข่าวร้ายที่กระทบจิตใจของผู้ฟัง

ง. การถามและการแสดงความไม่แน่ใจ หมายถึง ผู้พูดได้เลือกใช้วัจนกรรมการถามและวัจนกรรมการแสดงความไม่แน่ใจเพื่อบอกข่าวร้ายที่เกิดขึ้นให้ผู้ฟังทราบ ดังนี้

ผู้ฟังมีสถานภาพสูงกว่า : อาจารย์

สถานการณ์ที่ 6 สัตว์เลี้ยงของอาจารย์ตาย

(15) อาจารย์ ฉันพบลูกสุนัขแล้ว แต่น่าเศร้าที่ดูเหมือนว่าจะถูกรถชน

จากตัวอย่างผู้พูดได้ใช้กลวิธีการบอกเล่าและแสดงความไม่แน่ใจเพื่อบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ เพราะไม่ต้องการยืนยันในสิ่งสิ่งที่เห็นมาเพื่อรักษาความรู้สึกผู้ฟัง

2) การไม่แสดงวัจนกรรม

นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศเลือกที่จะไม่แสดงวัจนกรรมเพื่อบอกข่าวร้ายในสถานการณ์ที่เป็นเรื่องทั่วไป โดยให้เหตุผลว่าหากเป็นคนบอก อาจจะกลายเป็นผู้ต้องสงสัยที่กระทำความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้ฟังได้ ส่วนในสถานการณ์ที่เป็นส่วนตัว ได้แก่ สถานการณ์สัตว์เลี้ยงของอาจารย์

แฟนของเพื่อนนอกใจ แฟนของเพื่อนสนิทนอกใจ แฟนของรุ่นน้องนอกใจ และแฟนของรุ่นน้องที่สนิทนอกใจนั้น นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศเลือกที่จะไม่แสดงวัจนกรรมเป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นไปตามปัจจัยความเป็นส่วนตัวโดยนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศได้ให้เหตุผลว่า การบอกข่าวร้ายเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยเหมาะสมเพราะผู้ฟังอาจจะไม่ต้องการให้ผู้อื่นรู้และรู้สึกลำบากใจที่จะต้องสื่อสาร แล้วยิ่งในกรณีที่สนิทสนมกับผู้ฟังก็肯定不会แสดงวัจนกรรมเพราะรู้สึกลำบากใจและคิดว่าผู้ฟังอาจจะไม่เชื่อแล้วกระทบความสัมพันธ์ในแง่ลบ

4.1.2 วัจนกรรมการบอกข่าวร้ายของนักศึกษาไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

1) **แสดงวัจนกรรม** หมายถึง กลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อบอกข่าวร้ายโดยตรง โดยความหมายของประโยคตรงกันกับรูปภาษาที่ปรากฏ ไม่ต้องตีความ มีเจตนาเพื่อบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ ไม่มีถ้อยคำหรือประโยคที่มีเจตนาอื่นปรากฏร่วม ได้แก่ การบอกเล่าโดยทั่วไป และการบอกเล่าโดยทั่วไปด้วยถ้อยคำเฉพาะกลุ่ม

1. **กลวิธีตรง** คือ ผู้พูดใช้ประโยคบอกเล่าตรงตามเจตนา ใช้ถ้อยคำที่ตรงตามความหมาย โดยใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อบอกเล่าข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบดังตัวอย่าง

ก. การบอกเล่าทั่วไป

ผู้ฟังสถานภาพสูงกว่า : อาจารย์

สถานการณ์ที่ 1 รถยนต์ของอาจารย์ได้รับความเสียหาย

(16) เมื่อสักครู่นี้เห็นรถอาจารย์ถูกชนและเขาหนีไปแล้วค่ะ

(17) เมื่อกี้เห็นมีคนขับรถชนรถอาจารย์ค่ะ แต่เขาหนีไปแล้ว

สถานการณ์ 6 สัตว์เลี้ยงของอาจารย์ตาย

(18) น้องโดนรถชนครับ

- (19) คือหนูเห็นน้องโดนรถชนเมื่อกี้ น้องนอนนิ่งเลย

สถานการณ์ที่ 3 ไอแพดของเพื่อนสนิทได้รับความเสียหาย

- (20) มีคนทำพังอะ

จากตัวอย่าง ในสถานการณ์ที่ผู้พูดพบวาระถยนต์ของอาจารย์ สัตว์เลี้ยงที่อาจารย์ตามหาตายแล้วจึงได้เลือกใช้การบอกเล่าเรื่องราวที่พบเห็นโดยตรงให้ผู้ฟัง ซึ่งมีสถานภาพสูงกว่าทราบ

ข. การบอกเล่าด้วยถ้อยคำเฉพาะกลุ่ม

ผู้ฟังสถานภาพสูงกว่า : อาจารย์

สถานการณ์ 6 สัตว์เลี้ยงของอาจารย์ตาย

- (21) น้องโดนรถชนครับ

- (22) น้องกลับดาวไปแล้วครับ

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดใช้ประโยคบอกเล่าบอกกล่าวข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ และปรากฏการใช้ถ้อยคำเฉพาะกลุ่ม เช่น คำว่า น้อง เพื่อเรียกสัตว์เลี้ยงของอาจารย์ โดยคำว่า น้อง เป็นที่เข้าใจกันดีระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังว่าหมายถึงสัตว์เลี้ยงที่เปรียบเสมือนคนในครอบครัวของผู้ฟัง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้พูดชาวไทยเลือกใช้คำว่า “กลับดาว” แทนคำว่า ตาย โดยคำว่า กลับดาว เป็นคำที่กำลังได้รับความนิยมใช้เมื่อสัตว์เลี้ยงตาย

ผู้ฟังสถานภาพเท่ากันกับผู้พูด : เพื่อนและเพื่อนสนิท

สถานการณ์ที่ 3 ไอแพดของเพื่อนสนิทได้รับความเสียหาย

- (23) เมื่อกี้... มาทำไอแพดมึงพังอะ

- (24) มีคนทำไอแพดมึงพังแต่คนทำหมีไปแล้ว

สถานการณ์ที่ 8 แฟนของเพื่อนสนิทนอกใจ

(25) เจอแฟนมึงกับคนอื่น แต่ไม่รู้ว่าใคร

(26) แฟนมึงไปกับผู้หญิงคนอื่นอะ

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดใช้ประโยคบอกเล่าบอกกล่าวข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ และปรากฏการใช้ถ้อยคำเฉพาะกลุ่ม คือคำว่า มึง ไ้ เป็นสรรพนามเรียกเพื่อนและรุ่นน้อง รวมถึงกล่าวถึงผู้อื่นที่เป็นผู้กระทำให้เกิดข่าวร้าย จึงจัดเป็นการใช้ประโยคบอกเล่าด้วยถ้อยคำเฉพาะกลุ่ม

2. กลวิธีอ้อม

ก. การแสดงความไม่แน่ใจ

สถานการณ์ที่ผู้ฟังมีสถานภาพต่ำกว่า : รุ่นน้องและรุ่นน้องที่สนิท

สถานการณ์ที่ 4 โน้ตบุ๊กของรุ่นน้องได้รับความเสียหาย

(27) เมื่อกี้เห็นมีคนเดินผ่านมาเหมือนจะทำอะไรกับโน้ตบุ๊กแกแต่เขาเดินไปแล้วนะ

สถานการณ์ที่ 10 แฟนของรุ่นน้องที่สนิทนอกใจ

(28) เจอแฟนแกกับคนอื่นแต่ไม่รู้ว่าคนนั้นคือใคร

จากตัวอย่างข้างต้น พบว่าผู้พูดใช้ถ้อยคำว่า ไม่รู้ เพื่อแสดงความไม่แน่ใจ ที่ใช้ถ้อยคำว่า “ไม่รู้” คำว่า “เหมือนจะ” เพื่อบอกเล่าข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบในสถานการณ์ที่เป็นเรื่องทั่วไป

ข. การถาม

สถานการณ์ที่ผู้ฟังมีสถานภาพเท่าเทียมกัน : เพื่อนและเพื่อนสนิท

สถานการณ์ที่ 7 แฟนของเพื่อนนอกใจ

(29) คนนี้แฟนหรอ? รู้จักกันนานยังอะ?

(30) ช่วงนี้กับแฟนเป็นยังไงบ้าง? แฟนทำตัวแปลก ๆ บ้างไหม?

(31) แฟนคนนี้เป็นยังไง? ช่วงนี้เป็นยังไงกันบ้างอะ? เขาทำตัวแปลก ๆ บ้างปะ?

สถานการณ์ที่ 9 แฟนของรุ่นน้องนอกใจ

(32) (เปิดรูป) ใครอะ? ใส่มากไหม?

จากตัวอย่างข้างต้นผู้พูดได้บอกข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบด้วยการถามคำถาม โดยที่ผู้พูดเองก็ทราบถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นดีและไม่ได้ต้องการคำตอบ เพียงแต่ผู้พูดได้ถามคำถามเพื่อให้ผู้ฟังรับรู้ถึงข่าวร้ายหรือสถานการณ์ที่ผิดปกติอันส่งผลกระทบต่อจิตใจ

ค. การเตือน

สถานการณ์ที่ผู้ฟังมีสถานภาพเท่าเทียมกัน : เพื่อนและเพื่อนสนิท

สถานการณ์ที่ 7 แฟนของเพื่อนนอกใจ

(33) แกลองจับตาดูพฤติกรรมแฟนแกไว้ดี ๆ นะ ถ้าแกคิดว่าแฟนแกแปลกไป ให้หักเรามา เรามีอะไรจะบอก

(34) เออ แกจับตาดูแฟนดี ๆ นะ มีอะไรแปลกไปรีบเล่า

สถานการณ์ที่ผู้ฟังมีสถานภาพต่ำกว่า : รุ่นน้องและรุ่นน้องที่สนิท

สถานการณ์ที่ 9 แฟนของรุ่นน้องนอกใจ

(35) แกดูแฟนแก ดี ๆ นะ มีอะไรปรึกษาพี่ได้

(36) เออ แกจับตาดูแฟนดี ๆ นะ มีอะไรแปลกไปรีบเล่า

ในตัวอย่างข้างต้นในสถานการณ์ที่ 7 และ 9 ผู้พูดได้หลีกเลี่ยงที่จะกล่าวบอกเล่าถึงสถานการณ์ที่พบเห็นมาโดยตรง แต่เลือกใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงการตักเตือนให้สังเกต

พฤติกรรมของแฟนหรือคนรักของผู้ฟัง โดยใช้ข้อความว่า “ดูดี ๆ นะ” ให้ผู้ฟังรับรู้ถึงความผิดปกติของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฟังกับคนรักที่น่าจะส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ฟังแทนการบอกเล่าโดยตรง มีข้อสังเกตว่าการใช้กลวิธีการเตือนเพื่อบอกข่าวร้ายนี้จะพบในสถานการณ์ที่เป็นเรื่องส่วนตัวเท่านั้น

3. กลวิธีร่วม

ก. การบอกเล่าและการแนะนำ

ผู้ฟังมีสถานภาพเท่ากับกับผู้พูด : เพื่อนและเพื่อนสนิท

สถานการณ์ที่ 7 แฟนของเพื่อนนอกใจ

(37) แฟนแก่ไปไหนมา ลองถามดูนะ

สถานการณ์ที่ 8 แฟนของเพื่อนสนิทนอกใจ

(38) วันก่อนเห็นแฟนแก่ไปกับอีกคนนึง ลองไปคุยกันดู ใหม่ว่ายังงั้นแน่

ข. การบอกเล่าและการสั่ง

ผู้ฟังมีสถานภาพเท่ากับกับผู้พูด : เพื่อนและเพื่อนสนิท

สถานการณ์ที่ 3 ไอแพดของเพื่อนสนิทได้รับความเสียหาย

(39) มีคนทำไอแพดพัง แต่มันหนีไปแล้ว ไปขอตุ๊กล่องเร็ว เผื่อตามตัวได้

สถานการณ์ที่ 8 แฟนของเพื่อนสนิทนอกใจ

(40) แฟนแก่มีคนอื่น เลิกกับมันไปเลย

จากตัวอย่างข้างต้นผู้พูดได้บอกเล่าข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบร่วมกันกับประโยคคำสั่ง เพื่อให้ผู้ฟังกระทำการบางอย่างบางอย่างในเวลานั้น ในสถานการณ์ที่ 8 ที่ผู้พูดพบว่าแฟนของเพื่อนสนิทซึ่งเป็นผู้ฟังนอกใจ จึงออกคำสั่งให้ “เลิกกับมันไปเลย” ร่วมกับการบอกข่าวร้ายด้วยการบอกเล่าโดยตรง

ค. การแสดงความรู้สึกและการบอกเล่า

ผู้ฟังมีสถานภาพสูงกว่า : อาจารย์

สถานการณ์ 6 สัตว์เลี้ยงของอาจารย์ตาย

- (41) เสียใจด้วยครับอาจารย์ น้องไปสบายแล้วครับ
- (42) อาจารย์คะสุนัขของอาจารย์ที่อาจารย์ตามหาอยู่หนูทราบข่าวว่าน้องโดนรถชนเสียชีวิตแล้วค่ะ ขอแสดงความเสียใจด้วยนะคะอาจารย์
- (43) จากตัวอย่างผู้พูดได้เลือกใช้กลวิธีการบอกเล่าพร้อมกับการแสดงความรู้สึกเพื่อแสดงให้ผู้ฟังเห็นว่ามีความรู้สึกเช่นเดียวกันกับผู้ฟังที่ต้องเผชิญข่าวร้ายนี้โดยใช้คำแสดงความรู้สึกว่า “เสียใจ”

ง. การแสดงความรู้สึก การบอกเล่า และการแสดงความรู้สึก

สถานการณ์ที่ 6 สัตว์เลี้ยงของอาจารย์ตาย

- (44) อาจารย์คะ ขอโทษนะคะ คือสุนัขที่อาจารย์กำลังตามหาน้องถูกรถชนเสียชีวิตแล้วอะคะ เสียใจด้วยจริง ๆ นะคะ

จากตัวอย่างพบว่าผู้พูดได้บอกเล่าข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ โดยใช้การบอกเล่าพร้อมกับกล่าวขอโทษและแสดงความเสียใจเพื่อลดความรุนแรงของเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้น

จ. คำเรียก การแสดงความรู้สึก การแสดงความไม่แน่ใจ และการแนะนำ

สถานการณ์ที่ 8 แฟนของเพื่อนสนิทนอกใจ

- (45) แอ เราขอโทษนะ แต่เราเห็นเหมือนแฟนแกไปกับผู้หญิง แต่ไม่รู้ใครอะ เผื่อแกลองถามแฟนแกดู

จากตัวอย่างพบว่าผู้พูดได้บอกเล่าข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ โดยใช้การบอกเล่าโดยแสดงความไม่แน่ใจ พร้อมกับกล่าวขอโทษที่จะต้องบอกข่าวร้ายและให้คำแนะนำเพื่อลดความรุนแรงของเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นและเสนอบางสิ่งบางอย่างที่คิดว่าดีต่อผู้ฟัง

จ. การปรากฏมากกว่า 4 กลวิธี

สถานการณ์ที่ 1 รถยนต์ของอาจารย์ได้รับความเสียหาย

- (46) ขอโทษนะคะ อาจารย์xxxคะ รถทะเบียนxxx ไซ้ของอาจารย์ไหมคะ เมื่อสักครู่นี้เห็นมีคนขับรถมาชนรถของอาจารย์จนเสียหาย แต่เขาหนีไปแล้วคะ อาจารย์รีบไปตรวจเร็วคะ

ตัวอย่างข้างต้นประกอบด้วย การขอโทษ การใช้คำเรียก การถาม การบอกเล่า และการแนะนำ

สถานการณ์ที่ 2 ไอแพดของเพื่อนได้รับความเสียหาย

- (47) ขอโทษนะ นี่ไซ้ไอแพดแกหรือเปล่า เราเห็นมีคนทำไอแพดแกพังอะ แต่เราตามไปไม่ทันแล้ว ไม่รู้จะทำยังไงดีเลยรีบมาบอกแกอะ

ตัวอย่างข้างต้นประกอบด้วย การขอโทษ การถาม การบอกเล่า และการแสดงเหตุผลในการบอกข่าวร้าย

2) ไม่แสดงวัจนกรรม

ผู้พูดชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ไม่แสดงวัจนกรรมในการบอกข่าวร้ายโดยพบการไม่แสดงวัจนกรรมในสถานการณ์ที่เป็นส่วนตัว ได้แก่ แฟนของเพื่อนนอกใจ แฟนของรุ่นน้องนอกใจ ซึ่งสัมพันธ์กับปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง คือ ความสนิทสนม ผู้พูดชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ได้ให้เหตุผลว่าที่ไม่

แสดงวัจนกรรมในกรณีดังกล่าวเพราะไม่สนิทสนมกับผู้ฟังมากเพียงพอที่จะไปกล่าวเรื่องส่วนตัวได้ จึงไม่แสดงวัจนกรรมในกรณีที่เป็นเรื่องส่วนตัวของเพื่อนหรือรุ่นน้องที่ไม่สนิท ในขณะที่ผู้พูดชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่เลือกที่จะแสดงวัจนกรรมเป็นส่วนมากเพราะเชื่อว่าการบอกข่าวร้ายส่งผลดีกับผู้ฟังแม้ว่าจะกระทบจิตใจหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เนื่องจากผู้พูดเชื่อว่าเป็นการแสดงความหวังดีและความจริงใจ ในขณะที่ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวเกี่ยวกับอาจารย์ที่มีสถานภาพสูงกว่าและเกี่ยวข้องกับการสูญเสีย ผู้พูดชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ก็จะแสดงวัจนกรรม

ตารางที่ 1

ความถี่การศึกษาเปรียบเทียบวัจนกรรมการบอกข่าวร้ายของนักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศกับนักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ และวัจนกรรมการบอกข่าวร้ายของนักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

ประเภทของวัจนกรรม	ความถี่การศึกษา เปรียบเทียบวัจนกรรมการบอก ข่าวร้ายของนักศึกษาเกาหลี ที่เรียนภาษาไทยเป็น ภาษาต่างประเทศ		วัจนกรรมการบอกข่าวร้าย ของนักศึกษาไทยที่ใช้ ภาษาไทยเป็นภาษาแม่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัจนกรรมตรง	109	27.25	79	19.75
วัจนกรรมอ้อม	8	2	16	4
การปรากฏรวม	59	14.75	87	21.75
ไม่แสดงวัจนกรรม	224	43.5	218	54.5

4.2 การถ่ายโอนเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์จากภาษาแม่ของนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ

จากการวิเคราะห์หลักวิธีทางภาษาที่นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศใช้เพื่อบอกข่าวร้ายในภาษาไทย พบการถ่ายโอนเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์ดังนี้

4.2.1. การถ่ายโอนเชิงภาษาศาสตร์

1) การไม่ใช้การคุกคามหน้า โดยเลือกที่จะไม่แสดงวัจนกรรมใด ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการกระทำบางอย่างที่ส่งผลต่อหน้าของตัวเอง หรือเพื่อให้เกิดอะไรบางอย่าง ดังเช่นที่นักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศกับนักศึกษาเกาหลีที่ใช้ภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่ปรากฏการไม่แสดงวัจนกรรมในสถานการณ์ที่เป็นเรื่องส่วนตัว โดยมีกลุ่มที่ให้เหตุผลไว้ว่าอาจจะให้ความช่วยเหลือเป็นการกระทำในทันทีแทน หลีกเลี่ยงการคุกคามหน้าผู้ฟังเพื่อให้ความช่วยเหลือและมีอีกกลุ่มให้เหตุผลว่าไม่ต้องการมีภาพลักษณ์ที่สนใจเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นและการบอกเล่าข่าวร้ายในเรื่องที่เป็นสถานการณ์ส่วนตัวและเป็นเรื่องราวที่ค่อนข้างกระทบจิตใจผู้ฟังในด้านลบจะส่งผลด้านลบต่อตนเอง หากผู้ฟังไม่เชื่อ จึงเลือกที่จะไม่แสดงวัจนกรรมเพื่อหลีกเลี่ยงการคุกคามหน้าตนเองและผู้ฟัง ให้เหตุผลไว้ว่าอาจจะให้ความช่วยเหลือเป็นการกระทำในทันทีแทน

2) ถ้อยคำที่เลือกใช้

ก. คำเรียกหรือคำสรรพนาม

นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศเมื่อใช้ภาษาไทยบอกข่าวร้าย จะเลือกใช้สรรพนามที่สุภาพ ได้แก่ ดิฉัน ฉัน ผม หมู่ เพื่อแทนผู้พูดเอง และใช้คำสรรพนาม เธอ น้อง เพื่อน แทนผู้ฟังแทบจะทั้งหมด ถึงแม้ว่าจะมีความสัมพันธ์ที่สนิทสนมกันและสามารถใช้สรรพนามที่เป็นกันเองได้ คาดว่าเกิดจากอิทธิพลจากภาษาแม่ เนื่องจากในภาษาเกาหลีมีคำสรรพนามที่ไม่หลายหลากเหมือนกับคำสรรพนาม

ภาษาไทย และเกิดจากความไม่ชำนาญภาษาไทยมากนัก จึงเลือกที่จะนำคำสรรพนามในภาษาเกาหลีมาแปลเป็นสรรพนามในภาษาไทย

คำสรรพนามในภาษาเกาหลีนั้น มีดังนี้ บุรุษที่ 1 สำหรับแทนตัวเอง คือ 서 (ฉัน) แทนผู้พูดเมื่อสนทนากับผู้ฟังที่สถานภาพสูงกว่า และ 나 (ฉัน) แทนผู้พูดเมื่อสนทนากับผู้ที่สนิทสนมกันหรือสถานภาพต่ำกว่า ในขณะที่ภาษาไทยมีคำสรรพนามเพื่อแทนผู้พูดจำนวนมาก เช่น ดิฉัน ฉัน ผม มึง กู ดังนั้นเมื่อคำสรรพนามในภาษาเกาหลีมีคำสรรพนามที่ไม่หลากหลายเหมือนกับคำสรรพนามในภาษาไทย จึงทำให้เมื่อใช้ภาษาไทยก็ยังเลือกใช้คำสรรพนามที่พบเห็นได้ทั่วไปและสุภาพ ไม่ใช้สรรพนาม มึง กู แม้จะสนทนากับเพื่อนหรือรุ่นน้องที่สนิทสนมกันก็ตาม

ตารางที่ 2

ตารางคำสรรพนามในภาษาเกาหลีและภาษาไทย

คำสรรพนาม	ภาษาไทย	ภาษาเกาหลี
บุรุษที่ 1	(ทางการ) ดิฉัน กระผม (ไม่เป็นทางการ) ฉัน ผม พวกเรา (เป็นกันเอง) กู ข้า พวกกู	(ทางการ/สุภาพ) 서 (ฉัน) 저희 (พวกเรา) (เป็นกันเอง) 나 (ฉัน) 우리 (พวกเรา)
บุรุษที่ 2	(ทางการ) คุณ (ไม่เป็นทางการ) คุณ เธอ (เป็นกันเอง) มึง เจ็ง	(ทางการ) 당신 (คุณ/ท่าน) (เป็นกันเอง) 너 (เธอ)
บุรุษที่ 3	(ทางการ) เขา ท่าน (ไม่เป็นทางการ) เขา (เป็นกันเอง) คนนั้น	(ทางการ) 당신 (ไม่เป็นทางการ) 너 (เธอ) 그 (ผู้หญิงคนนั้น) (เป็นกันเอง) 그 (นั่งนั้น)

จะเห็นได้ว่าผู้พูดชาวไทยจะใช้คำเรียกหรือคำสรรพนามในภาษาไทยที่เหมาะสมกับสถานภาพ ความสัมพันธ์ สถานการณ์ เนื่องจากใช้ภาษาไทยในสังคมและบริบทวัฒนธรรมไทย ดังตัวอย่าง

(48) น้องโดนรถชนครับ

(49) คือหนูเห็นน้องโดนรถชนเมื่อกี้ น้องนอนนิ่งเลย

(50) อาจารย์คะ หนูเห็นรถอาจารย์ถูกชน แต่คนชนหนีไปแล้วค่ะ

ในกรณีข้างต้นที่ผู้ฟังเป็นอาจารย์ที่มีความอาวุโสมากกว่า ผู้พูดจะเลือกใช้ถ้อยคำที่สุภาพแทนตนเอง คือ หนู และใช้คำว่า อาจารย์ เรียกผู้ฟัง พร้อมทั้งมีคำลงท้ายครับ/ค่ะ นอกจากนี้ยังมีการเรียกสัตว์เลี้ยงของอาจารย์ที่อาจารย์กำลังตามหาว่า น้องอีกด้วย

(51) เธอคือเรามีอะไรอยากจะบอก คือเราเห็นแฟนเธอไปเดทกับคนอื่นอะ

(52) แก มีคนทำไอแพดแกพัง แต่เขาหนีไปแล้ว

(53) มีคนทำไอแพดแกพังอะ แต่ไม่รู้ว่าเป็นใคร

(54) น้องคะ พี่เห็นมีคนทำโน้ตบุ๊กน้องพัง แต่เค้าหนีไปแล้วอะ

(55) หนู พี่เห็นมีคนทำไอแพดของหนูพัง แต่มันหนีไปแล้วอะ

ในกรณีข้างต้นจะเห็นว่าผู้พูดได้สนทนากับผู้ฟังที่เป็นเพื่อน รุ่นน้องที่มีสถานภาพเท่าเทียมกัน และอาวุโสน้อยกว่า ตามลำดับ จึงทำให้ใช้คำเรียกที่เป็นกันเอง โดยแทนตัวผู้พูดเองว่า เรา พี่ และแทนผู้ฟังว่า น้อง หนู และไม่มีคำลงท้าย ครับ/ค่ะ

นอกจากนี้นักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศใช้คำลงท้าย อะ ซึ่งเป็นคำลงท้ายที่สามารถแสดงสถานภาพความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังได้ เนื่องจากคำว่า อะ ไม่ได้แสดงความสุภาพ แต่มักนิยมใช้กับบุคคลที่มีสถานภาพเท่ากันหรือต่ำกว่า ได้แก่ เพื่อน รุ่นน้อง

ข. การใช้คำว่า “ต้อง”

ในสถานการณ์ที่ 1 ที่รศยนต์ของอาจารย์ได้รับความเสียหาย นักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศเลือกใช้คำว่า ต้อง ในภาษาไทยซึ่งถือว่าเป็นประโยคคำสั่ง ดังตัวอย่าง

(56) หนูว่าอาจารย์ต้องมาดูรถยนต์ก่อนค่ะ

(57) อาจารย์ครับ ผมคิดว่า..อาจารย์ต้องมาที่นี่แล้วก็เช็ครถยนต์ของอาจารย์ครับ...

แสดงให้เห็นว่านักศึกษาเกาหลีน่าจะแปลมาจากคำศัพท์หรือไวยากรณ์ที่แสดงคำสั่ง คือ คำกริยา + $o/\partial/\partial\partial$ 하다 โดยไวยากรณ์ที่ใช้คำกริยา + $o/\partial/\partial\partial$ 하다 มีความหมายว่า ต้องทำกริยานั้น หรือควรทำกริยานั้นโดยไม่ถือว่าไม่สุภาพ เนื่องจากในภาษาเกาหลีมีระดับภาษาที่แสดงออกผ่านการเติมคำลงท้าย เช่น

학생은 숙제를 해야 합니다.

นักเรียน การบ้าน ต้องทำ

นักเรียนต้องทำการบ้าน

โดยใช้คำกริยา 하다 (กริยา : ทำ) + 아/어/여야 하다(ไวยากรณ์ : ต้อง) + 아니다 (ไวยากรณ์ลงท้ายอย่างสุภาพ) โดยในภาษาไทยจะไม่พบลักษณะการสั่งผู้ที่มีความอาวุโสมากกว่า

ค. คำสแลง

นักศึกษาไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่เมื่อต้องบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟังทราบ มักจะมีการใช้ถ้อยคำสแลงที่รู้จักกันในกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่เช่นกัน เช่น คำว่า โดนยำ ที่หมายถึงการถูกทำให้พัง เสียหาย ในขณะที่นักศึกษาเกาหลีที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศจะยังไม่สามารถใช้คำสแลงในภาษาไทยได้

ง. คำสุภาพ

ประเทศไทยและประเทศเกาหลีได้เป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในทวีปเอเชียเหมือนกัน อาจจะดูคล้ายคลึงกันในเรื่องของการให้ความสำคัญเรื่องความอาวุโส แต่ในภาษาเกาหลีนั้นมีระดับภาษาที่เป็นคำสุภาพ 5 ระดับ ได้แก่ ทางการ กึ่งทางการ ไม่เป็นทางการ เป็นกันเอง และไม่สุภาพ ผ่านทางระบบไวยากรณ์ และให้ความสำคัญกับระดับภาษาและกาลเทศะมากกว่าภาษาไทย

ตัวอย่างการใช้ระดับความสุภาพของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

(58) น้องโดนรถชนครับ

(59) อาจารย์คะ หนูเห็นรถอาจารย์ถูกชน แต่คนชนหนีไปแล้วคะ

ในกรณีข้างต้นที่ผู้ฟังเป็นอาจารย์ที่มีความอาวุโสมากกว่า ผู้พูดจะเลือกใช้ถ้อยคำที่สุภาพแทนตนเอง คือ หนู และใช้คำว่า อาจารย์ เรียกผู้ฟัง พร้อมทั้งมีคำลงท้าย ครับ/คะ ในสถานการณ์อื่นๆ ที่ผู้พูดชาวไทยคุยกับเพื่อน หรือรุ่นน้องที่สนิทสนมจะใช้ถ้อยคำเฉพาะกลุ่ม มีคำไม่สุภาพ เช่น

(60) โน้ตบุ๊กพังแล้ว ไฉนมันทำแล้วหนีไปแล้วอะ

(61) มีคนทำไอแพดมึงพังแต่คนทำหนีมึงไปแล้ว

ในขณะที่หากสนทนากับเพื่อนหรือรุ่นน้องที่ไม่สนิทสนมกันจะมีความสุภาพมากกว่า เช่น

(62) มีคนทำไอแพดแกพังอะ แต่ไม่รู้ว่ามีใคร

(63) น้องคะ พี่เห็นมีคนทำโน้ตบุ๊กน้องพัง แต่เค้าหนีไปแล้วอะ

ตัวอย่างการใช้ระดับความสุภาพของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ

(64) อาจารย์ครับ ใครทำรถเสียแล้วหนีไปไม่รู้ครับ

(65) อาจารย์คะ ดิฉันมองเห็นว่ามีคนทำรถเสียคะ ผู้กระทำให้หนีไปคะ

(66) (เพื่อน ๆ) คะ ดิฉันเห็นว่าคนหนึ่งทำให้ไอแพดของคุณเสียหายแล้วหนีไปคะ

(67) น้องคะ ฉันเห็นคนร้ายทำโน้ตบุ๊กพังคะ เราได้บันทึกลักษณะและมูมมองของฉันแล้วเราจะให้ข้อมูลคุณ

(68) น้องคะ (ชื่อผู้พูด)พบว่าแฟนของน้องไปเดทกับคนอื่นคะ

ในกรณีข้างต้นไม่ว่าผู้ฟังจะเป็นใคร ผู้พูดชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศก็เลือกใช้ถ้อยคำที่สุภาพแทนตนเอง คือ ดิฉัน ฉัน หรือชื่อของตนเอง ได้แก่ ชื่อผู้พูด และใช้คำว่า อาจารย์ น้อง เรียกผู้ฟัง พร้อมทั้งมีคำลงท้าย ครับ/ค่ะ บ่อยครั้ง

ตัวอย่างการใช้ระดับความสุภาพของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชาวเกาหลีที่ใช้ภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่ แบ่งระดับภาษาเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ทางการ กึ่งทางการ ไม่เป็นทางการ เป็นกันเอง และไม่สุภาพ

ทางการ

(69) 어떤 사람이 교수의 차를 들이받고 도망쳤습니다.

ไหน คน ของอาจารย์รถ ชนและ หนีไป

คนไหนไม่รู้ชนรถของอาจารย์และหนีไป

จากตัวอย่างพบว่า ผู้พูดได้เลือกใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟัง ซึ่งเป็นอาจารย์ทราบทันที สังเกตได้จากการใช้ ไวยากรณ์ คำกริยา + ㅎ/습니다 ที่ใช้ต่อท้ายคำกริยาในประโยคบอกเล่าของภาษาเกาหลีที่สุภาพ และยังเห็นได้อีกว่า มีการใช้กาลแสดงอดีตในประโยคเพื่อแสดงว่าเหตุการณ์ที่บอกนั้นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว ด้วยการเติม -았 หลังคำกริยาก่อนเติม ㅎ/습니다 เช่น 도망치다 (หนี) + ㅆ (แสดงอดีต) + 습니다 (คำลงท้ายประโยคบอกเล่าที่สุภาพ) ได้เป็นคำว่า 도망쳤습니다.

(70) cctv 를 꼭 다 시 확인해보시라.

กล้องวงจรปิด ต้อง อีก เช็กดู

ต้องเช็กกล้องวงจรปิดอีกครั้ง

จากตัวอย่างพบว่าผู้พูดได้สั่งให้อาจารย์ของตนไปดูกล้องวงจรปิด โดยมีการใช้ไวยากรณ์การแสดงคำสั่ง คือคำกริยา + 라 ได้เป็นคำว่า 확인해보다 (ลองเช็กดู) + 시 + 라 โดยมี -시- เพิ่มเข้ามาเพื่อแสดงความสุภาพโดยยกย่องประธานของประโยค ได้แก่อาจารย์

กึ่งทางการ

(71) 안녕하세요 교수님,

สวัสดี อาจารย์,

제가 방금 어떤 사람이 차를 고장내는 걸 봤는데요,

ฉัน เมื่อครู่นี้ คน รถยนต์ ทำให้เสีย สิ่ง เห็น

혹시 저 차가 교수님 차인가요??

คือว่าฉัน รถยนต์ ของอาจารย์ รถยนต์ใช้ไหม

สวัสดีครับอาจารย์ เมื่อก็ผมเห็นคนทำรถพัง ไม่ทราบว่ารถคันนั้นคือรถของอาจารย์หรือเปล่าครับ?

จากตัวอย่างชาวเกาหลีได้ใช้กลวิธีการบอกเล่าสิ่งที่พบเห็นและตั้งคำถามเพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกสะกิดใจว่าทรัพย์สินของผู้ฟังได้รับความเสียหายแทนการบอกเล่าโดยตรง ผู้พูดได้เลือกใช้ประโยคบอกเล่า “สวัสดีครับอาจารย์ เมื่อก็ผมเห็นคนทำรถพัง” เพื่อบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟังซึ่งเป็นอาจารย์ทราบ สังเกตได้จาก 안녕하세요 교수님, 제가 방금 어떤 사람이 차를 고장내는 걸 봤는데요 ที่มีการใช้ 안녕하세요 คือการนำกริยา 안녕하다 (สวัสดี) + 시니까 (คำลงท้ายแบบสุภาพมาก) และใช้ไวยากรณ์ คำกริยาเห็น 보다 + 았 (แสดงอดีต) + 을/는데 + 요 (แสดงความสุภาพ) ได้เป็น 봤는데요 ที่ใช้เมื่อประโยคก่อนหน้ากลายมาเป็นภูมิหลังของประโยคถัดมา และใช้ไวยากรณ์ คำนาม o/가 + ㅏ/ㅑ โดยนำ 차 (รถยนต์) + 이 (คำชี้แสดงหน้าที่ประธานของประโยค) + ㅏ/ㅑ + 요 (แสดงความสุภาพ) ได้เป็น 차인가요? เพื่อถามว่าใช่คำนามนั้นไหม อย่างสุภาพ

ไม่เป็นทางการ

(72) 누가 네 아이폰을 망가뜨리고 도망갔어.

ใครของเธอ ไอแพด พังและ หนีไปแล้ว

ใครทำไอแพดของเธอพังและหนีไปแล้ว

จากตัวอย่างพบว่า ผู้พูดได้เลือกใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟัง ซึ่งเป็นเพื่อนสนิททราบทันที สังเกตได้จากการใช้ ไวยากรณ์ คำกริยา + 아/어/여 ที่ใช้ต่อท้ายคำกริยาในประโยคบอกเล่าของภาษาเกาหลีที่ใช้สำหรับผู้พูดและผู้ฟังที่มีสถานภาพทางสังคมหรือความอาวุโสเท่าเทียมกัน และยังเห็นได้อีกว่ามีการใช้กาลแสดงอดีตในประโยคเพื่อแสดงว่าเหตุการณ์ที่บอกนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว ด้วยการเติม -았- หลังคำกริยาก่อนเติม 아/어/여 เช่น 도망가다 (หนี) + 았 (แสดงอดีต) + 아 (คำลงท้ายประโยคบอกเล่าที่สุภาพ) ได้เป็นคำว่า 도망갔어.

(73) 나 너의 여자친구가 다른 사람과 데이트 하는 것을 보았어.

ฉัน แฟนสาวของเธอ กับคนอื่น เดต ดูเหมือนว่า

슬플 걸 알려줘야 한다고 생각해.

เศร้า สิ่งที่จะรู้แต่ ต้องบอก คิดว่า

ฉันเห็นแฟนของเธอดูเหมือนว่าเดตกับคนอื่น รู้ว่าเป็นสิ่งที่เศร้าแต่คิดว่าต้องบอกเป็นกันเอง

(74) 너의 애인이 다른 사람과 데이트하고 있구나.

แฟนของเธอ กับคนอื่น เดตอยู่

แฟนของเธอเดตกับคนอื่นอยู่

จากตัวอย่างพบว่า ผู้พูดได้เลือกใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟัง ซึ่งเป็นเพื่อนสนิททราบทันที สังเกตได้จากการใช้ ไวยากรณ์ คำกริยา + 아/어/요 ที่ใช้ต่อท้ายคำกริยาในประโยคบอกเล่าของภาษาเกาหลีที่ตัด **오** ออก เพราะว่าผู้ฟังกับผู้พูดสนิทสนมกัน และยังเห็นได้อีกว่ามีการใช้กาลแสดงอดีตในประโยคเพื่อแสดงว่าเหตุการณ์ที่บอกนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว ด้วยการเติม -았- หลังคำกริยาก่อนเติม 아/어/요 เช่น 보다 (เห็น) + **았** (แสดงอดีต) + 아/어/요 (คำลงท้ายประโยคบอกเล่า) ได้เป็นคำว่า 보았어 생각하다 (คิด) + **았** (แสดงอดีต) + 아/어/요 (คำลงท้ายประโยคบอกเล่า) ได้เป็นคำว่า 생각해

데이트하고 있구나 ในตัวอย่างข้างต้น คือ 데이트하다 + **고** 있다 + 구나 เด이트하다 เป็นคำกริยาหมายความว่า เจต ตามด้วย **고** 있다 ที่แสดงกาลว่า “กำลัง...” และตามด้วย **구나** ที่ใช้ลงท้ายประโยคในระดับภาษาที่เป็นกันเองและใช้กับผู้ฟังที่มีความสนิทสนมหรืออายุน้อยกว่าผู้พูด

- (75) 네 애인이 다른 것 이 있는 것 같 **던** 데 알 고 있 어?
แฟนของเธอ คนอื่น อยู่ด้วยกันกับ เหมือน **รู้** ไหม?
แฟนของเธออยู่ด้วยกันกับคนอื่น **รู้** ไหม?

- (76) 한 번 확 인 해 보는 게 어 때?
ลอง เช็กดู เป็น **ง**?
ลองเช็กดูดีไหม?

จากตัวอย่างพบว่า ผู้พูดได้เลือกใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟัง ซึ่งเป็นเพื่อนสนิททราบทันที สังเกตได้จากการใช้ ไวยากรณ์ คำกริยา + 아/어/요 ที่ใช้ต่อท้ายคำกริยาในประโยคบอกเล่าของภาษาเกาหลีที่ตัด **오** ออก เพราะว่าผู้ฟังกับผู้พูดสนิทสนมกัน เช่น 듣다 (ฟัง) + 아/어/요 (คำลงท้ายประโยคบอกเล่า) ได้เป็นคำว่า 들어

알고 있다 (รู้) + 아/어/여 = 알고 있어?

어떻다 (อย่างไร) + 아/어/여 = 어때?

(77) 니 애인 다른 사람 이랑 데이트하는 것 같던데

แฟนของเธอ กับคนอื่น เดต เหมือนจะ

เห็นแฟนเธอน่าจะกำลังเดตกับคนอื่นนะ

จากตัวอย่างข้างต้นในสถานการณ์ที่เป็นเรื่องส่วนตัว ผู้พูดชาวเกาหลีได้บอกเล่าข่าวร้ายโดยการแสดงความไม่แน่ใจ โดยปรากฏการใช้ไวยากรณ์ คำกริยา + 던데? และ 거 같은데 ที่มีความหมายว่าเหมือนจะ... เพื่อแสดงความไม่แน่ใจทั้ง ๆ ที่ผู้พูดทราบเกี่ยวกับสถานการณ์นั้นเป็นอย่างดี มีข้อสังเกตว่าในกรณีที่เป็นเรื่องส่วนตัวนั้น จะพบว่าผู้พูดชาวเกาหลีใช้การบอกเล่าข่าวร้ายโดยแสดงความไม่แน่ใจจำนวนมาก อาจเกิดจากธรรมชาติของชาวเกาหลีที่มักจะใช้การไม่แน่ใจเพื่อบอกเล่าเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง

ไม่สุภาพ

(78) 너의 애인이 다른 사람과 같이 있는 것을 봤다.

แฟนของเธอ กับคนอื่น กับ อยู่ เห็น

เห็นแฟนของเธออยู่กับคนอื่น

จากตัวอย่างพบว่า ผู้พูดได้เลือกใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อบอกข่าวร้ายให้ผู้ฟัง ซึ่งเป็นรุ่นน้องที่สนิททราบทันที สังเกตได้จากการใช้ ไวยากรณ์ คำกริยา + 다/는다 ที่ใช้ต่อท้ายคำกริยาในประโยคบอกเล่าของภาษาเกาหลี เพราะว่าผู้ฟังกับผู้พูดสนิทสนมกัน และผู้พูดมีความอาวุโสน้อยกว่าผู้พูด และยังเห็นได้ชัดกว่ามีการใช้กาลแสดงอดีตในประโยคเพื่อแสดงว่าเหตุการณ์ที่บอกนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว ด้วยการเติม -았- หลัง

คำกริยาก่อนเติม 다/는다 เช่น 보다 (เห็น) + 였 (แสดงอดีต) + 다/는다 (คำลงท้ายประโยคบอกเล่า) ได้เป็นคำว่า 봤다.

จ. กลุ่มคำที่มักใช้ร่วมกัน (Collocation Words)

นักศึกษาเกาหลีที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศกับนักศึกษาเกาหลีที่ใช้ภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่เน้นใช้ภาษาในลักษณะเดียวกัน คือ มีถ้อยคำที่จัดเป็น **กลุ่มคำที่มักใช้ร่วมกัน (Collocation Words) ในภาษาเกาหลี** พบว่านักศึกษาเกาหลีที่ใช้ภาษาไทยบอกข่าวร้ายนั้นจะแปลกลุ่มคำเหล่านั้นจากภาษาเกาหลีมาเป็นภาษาไทย เช่น

(79) อาจารย์ครับ ผมเจอคนร้ายทำลายรถอาจารย์แล้วหนีไปครับ

교수님의 차량이 모르는 사람에 의해 훼손되었습니다.

ของอาจารย์ รถ ที่ไม่รู้ คน ทำลาย

제가 주변에 있었으니 제대로 보니 못했으니 일단 신고 하는데

ฉัน บริเวณนั้น เพราะว่าอยู่อย่างพอดี เพราะว่าเห็น ไม่ ถ้าบอก

좋겠어요.

น่าจะดี

คนไหนไม่รู้ทำลายรถของอาจารย์ ฉันอยู่บริเวณนั้นพอดีแต่ไม่เห็นคนทำ ถ้า

บอกไว้ก่อนน่าจะดี

การใช้กลุ่มคำที่มักใช้ร่วมกันที่แปลมาจากภาษาเกาหลีนั้นอาจทำให้เกิดผลกระทบด้านลบ คือ อาจเกิดการสื่อสารที่ความหมายคลาดเคลื่อนไปจากความจริง เช่น 차량이 훼손되었습니다 เป็นคำที่มักใช้คู่กันในภาษาเกาหลี โดยหมายถึง มีคนทำรถยนต์พัง แต่เมื่อนักศึกษาเกาหลีนำมาแปลโดยตรงและพูดว่า รถยนต์ถูกทำลาย เมื่อผู้ฟังฟังแล้วอาจจะรู้สึกว่าได้รับความเสียหายรุนแรงมาก และนักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่จะไม่ใช้ถ้อยคำว่า รถยนต์ถูกทำลาย

จ. ถ้อยคำแสดงความรู้สึก

นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศได้ใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก “เสียใจที่ต้องบอก...” “ขอโทษที่ต้องบอก...” ก่อนที่จะบอกข่าวร้ายหรือบอกข่าวร้ายแล้วใช้ถ้อยคำ “ขอโทษ” ไว้ท้ายประโยค เช่นเดียวกันกับผู้พูดภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่และไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ก็ใช้ถ้อยคำลักษณะดังกล่าว “정말 말씀드리기 죄송하지만...” (ขอโทษที่จะต้องบอกว่า...) “...정말 죄송합니다” (...ขอโทษจริง ๆ) ในสถานการณ์การที่สับสนของอาจารย์ตาย โดยพบนักศึกษาเกาหลีที่ใช้ภาษาไทยจะกล่าวคำแสดงความรู้สึกในตำแหน่งการใช้คำขอโทษในภาษาเกาหลีของนักศึกษาเกาหลีที่ใช้ภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่

4.2.2 การถ่ายโอนเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์สังคม

1) ความเป็นปัจเจกของคนเกาหลี

การไม่แสดงวัจนกรรมของชาวเกาหลีนั้นเกิดจากวัฒนธรรมเรื่องหน้า ได้แก่ “หน้าของคนเกาหลี” โดยคนเกาหลีให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ จึงปกป้องหน้า สร้างหน้า และให้หน้ากับผู้อื่น เช่น รักษาภาพลักษณ์ของตนเอง สร้างภาพลักษณ์ที่ดี และชมเชยผู้อื่นเพื่อสร้างหน้าให้ตัวเองและให้หน้ากับผู้อื่น (Yang, 2002) ดังนั้นในสถานการณ์ที่ต้องบอกข่าวร้ายที่น่าละอาย เช่น พบว่าแฟนของเพื่อน/รุ่นน้องนอกใจ ผู้พูดชาวเกาหลีส่วนมากจะไม่กล่าววัจนกรรมกับเพื่อนหรือรุ่นน้องเพราะไม่ต้องการให้หน้าของตัวเองถูกคุกคาม คือ ไม่ต้องการโดนสังคมตัดสินว่าสนใจเรื่องของผู้อื่น และไม่ยอมทำลายหน้าของเพื่อน/รุ่นน้องที่อาจจะรู้สึกอับอายผู้พูดได้ เช่น การเตือนที่นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศและผู้พูดภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่และไม่สามารถพูดภาษาไทยไม่ปรากฏวัจนกรรมการเตือน ซึ่งเป็นกลวิธีอ่อนเพื่อใช้บอกข่าวร้ายเลยแตกต่างจากคนไทยที่นิยมใช้การเตือนเพื่อบอกข่าวร้ายในสถานการณ์ส่วนตัวที่พบว่าแฟนของเพื่อน/รุ่นน้องนอกใจและปรากฏคำผรุสวาทในสถานการณ์ที่แฟนของรุ่นน้องที่สนิทสนมนอกใจ “เช็ดคิ ๆ อีควาย” อาจเกิดจาก

สังคมในปัจจุบันของเกาหลีให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัว จึงทำให้คนเกาหลีไม่ใช้กลวิธีการเตือนเพราะเกรงว่าจะไปคุกคามหน้าด้านลบของผู้ฟัง คือ ละเมิดสิทธิการตัดสินใจของผู้ฟัง ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีความสุภาพขอบราวน์ และเลเวลสัน (Brown & Levinson, 1987, อ้างถึงใน ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2555, น. 88-97) และยังสัมพันธ์กับแนวคิดหน้าของชาวเกาหลี (Yang, 2002) ที่มองว่าการกระทำหรือการกล่าวถ้อยคำต่าง ๆ ล้วนเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงตัวตนของตนเอง จึงพยายามที่จะปกป้องหน้าของตัวเอง โดยเฉพาะถ้าเป็นเรื่องที่น่าอายก็จะปกปิดเอาไว้เพราะไม่ต้องการมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี เช่น ถ้ากล่าวเตือนในเรื่องที่เป็นส่วนตัว จะทำให้ผู้พูดมีภาพลักษณ์ว่าสนใจเรื่องของคนอื่นและไม่รักษาความเป็นส่วนตัวให้ผู้อื่น จึงทำให้ผู้พูดเลือกใช้กลวิธีอื่น ๆ หรือไม่กล่าววิจารณ์ โดยเฉพาะการเตือน

การไม่แสดงวิจารณ์ของนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศนั้นเหมือนกันกับชาวเกาหลี คือ ไม่แสดงวิจารณ์เพื่อบอกข่าวร้ายในกรณีที่สถานการณ์นั้นเป็นสถานการณ์ส่วนตัว ในขณะที่ชาวไทยแสดงวิจารณ์ในเรื่องส่วนตัวมากกว่าเนื่องจากมีความหวังดีต่อผู้ฟังและต้องการแสดงความจริงใจ ยิ่งมีความสนิทสนมมากก็จะแสดงวิจารณ์ การไม่แสดงวิจารณ์ของนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศนี้อาจจะส่งผลกระทบกับความสัมพันธ์ระหว่างชาวเกาหลีกับชาวไทยได้เพราะชาวไทยอาจจะรู้สึกว่าการเป็นกลุ่มหรือพวกพ้องเดียวกันสนิทสนมกันก็ควรที่จะสื่อสาร โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่พบว่าคนรักนอกใจ

5. สรุปผลการศึกษา

5.1 ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสามารถจำแนกได้เป็นสองส่วน ได้แก่ การศึกษากลวิธีการบอกข่าวร้ายของนักศึกษาเกาหลีและนักศึกษาไทยตามแนวทางการศึกษาวัฒนธรรม และการศึกษาการถ่ายโอนเชิงวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์จากภาษาแม่ของนักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1 การศึกษากลวิธีการบอกข่าวร้ายของนักศึกษาเกาหลีและนักศึกษาไทยตามแนวทางการศึกษาวัฒนธรรม ผลการศึกษาสามารถแบ่งได้ 2 ประเด็น คือ กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการกล่าววัฒนธรรมบอกข่าวร้าย และการเลือกที่จะกล่าวหรือไม่กล่าววัฒนธรรม

กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการกล่าววัฒนธรรมบอกข่าวร้าย

ผลการศึกษาพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่านักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศจากมหาวิทยาลัยฮันุกุกภาษาและกิจการต่างประเทศจะใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อบอกข่าวร้ายที่มีความหลากหลายน้อยกว่านักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ เนื่องจากเหตุผลด้านการถ่ายโอนทางวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์จากภาษาแม่และความสามารถในการใช้ภาษาไทย โดยพบว่าในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศและกลุ่มนักศึกษาเกาหลีที่ใช้ภาษาเกาหลีเป็นภาษาแม่นั้นมีกลวิธีสื่อสารเพื่อบอกข่าวร้ายจำนวนกลวิธีน้อยกว่านักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ เนื่องจากยังไม่มีความสามารถในการเลือกใช้กลวิธีที่ซับซ้อนได้เหมือนกับนักศึกษาชาวไทยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่

5.1.2 การศึกษาการถ่ายโอนเชิงวัฒนธรรมจากภาษาแม่ของนักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมจากภาษาแม่ในงานวิจัยนี้คือ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศเกาหลีได้ยังส่งผลกระทบต่อกลวิธีการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ

จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่นักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศใช้เพื่อบอกข่าวร้ายในภาษาไทย พบการถ่ายโอนเชิงวัฒนธรรม 2 ลักษณะ ได้แก่ การถ่ายโอนเชิงภาษาศาสตร์ และการถ่ายโอนเชิงวัฒนธรรม สังคม

เอกสารอ้างอิง

- จิตชนา บุญนันท์ และ ปรางทิพย์ ฉายพุทธ. (2555). บทบาทพยาบาลในการสื่อสาร
ไม่พึงประสงค์หรือแจ้งข่าวร้ายในผู้ป่วยมะเร็ง. *Thai Journal of Nursing
Council*, 24(3), 7-19.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2555). เอกสารคำสอนรายวิชา 2201 783 การวิเคราะห์ภาษาไทย
ตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง). ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Kasper, G., & Schmidt, R. (1996). *Developmental issues in interlanguage
pragmatics*. Cambridge University Press.
- Pütz, M., & Neff-van Aertselaer, J. (2008). *Developing contrastive pragmatics*.
Mouton de Gruyter.
- Yang, S. (2002). *Face (chaemyoun)*. Cultural Atlas. [https://culturalatlas.sbs.com.au/
south-korean-culture/south-korean-culture-core-concepts](https://culturalatlas.sbs.com.au/south-korean-culture/south-korean-culture-core-concepts)